

живота и, като не сж знаели, какъ да се освободятъ отъ тѣхъ, оставили сж ги като второстепенни, странични елементи. Защо сжществуватъ примѣси въ живото, кой ги е внесълъ, не е важно. Важно е, животътъ да се освободи отъ чуждитѣ примѣси. Примѣситѣ въ живота не сж нищо друго, освенъ камъни, поставени на пжтя, отдето минаватъ много хора. Кой какъ мине, непременно ще се спъне въ тия камъни и ще удари крака си. Трѣбва ли човѣкъ да се спре предъ камъка и да започне да протестира: Кой е турилъ този камъкъ срѣдъ пжтя, да се удрятъ хората въ него? Нѣма ли надзоръ тукъ? Нѣма ли полиция? Защо държавата не обръща внимание на тѣзи работи? Така протестираатъ мнозина, но ще се намѣри нѣкой разуменъ човѣкъ, който, безъ никакво роптание, ще се наведе, ще дигне камъка, ще го тури настрана и ще продължи пжтя си. Всѣки може да бжде въ положението на разумния пжтникъ, който ще се наеме да очисти живота отъ ония примѣси, на които самъ се натѣква.

Свѣтътъ се нуждае отъ разумни хора, отъ разумни семейства, отъ разумни общества и държави, отъ разумни народи. Какъ постѣпва съвременната държава по отношение на престѣпника? Като хване нѣкой престѣпникъ, държавата го дава подъ сждъ за извършеното престѣпление и го осжда на нѣколкогодишенъ затворъ. Престѣплението се състои въ открадване на сто или хиляда лева, а държавата го осжда на дветригодишенъ затворъ. Въ този случай престѣпникътъ струва на държавата много повече отъ сумата, която е открадналъ. Тази мѣрка не е разумна. Това не значи, че престѣпниците не трѣбва да се наказватъ, но държавата трѣбва да потърси нови наказания, при които тя да не се ощетява, а престѣпникътъ да научи урока си, и втори пжтъ да не върши престѣпления. Държавата трѣбва да вземе примѣръ отъ природата, която въ всички свои прояви прилага закона на економиката: съ най-малко разходи по възможность по-голѣми придобивки. Какъ постѣпва Богъ съ престѣпника? Като види, че нѣкой грѣши, или прави престѣпления, Богъ не го сжди, но казва: Стани, върви напредъ и повече не грѣши. Той знае, че ако се спре да го сжди, ще изразходва повече енергия и време, отколко о да го остави свободенъ. Затова е казано за Бога, че е